

راه صلیب
با کلیسای ارمنی
و پاتریارک کارکین اول

VIA CRUCIS

Meditation of H. H. Karekin I

این جزوی ترجمه‌ای است از :

VIA CRUCIS, Good Friday 1997 in Rome.
Meditation of H. H. Karekin I

The Pontifical Council For Promoting Christian Unity
Information Service, N. 95 (1997/II-III)

راه صلیب

(VIA CRUCIS)

جمعه مقدس ۱۹۹۷ در رم

دعاهای و نیایش‌های حضرت کارکین اول

پیشگفتار

تعمق‌هایی که این راه صلیب را تشکیل می‌دهد نوشه حضرت کارکین اول، کاتولیکوس کل ارمنی است که به نشانه برادری، در دسامبر ۱۹۹۶ برای ملاقات با پدر مقدس و تقویت رابطه مقدس همبستگی با او و با کلیسای کاتولیک به رم آمد. در ماه ژانویه نیز حضرت آرام اول، کاتولیکوس ارمنی قلیقیه نیز دیدار مشابهی با پاپ داشت.

اینک به شیوه‌ای نمادین، کاتولیکوس کارکین یک بار دیگر در فضائی آکنده از مقاهم عمیق نمادین و روحانی با اسقف رم دیدار می‌کند. ایشان به اتفاق هم در پیروی از خداوند مشترک خود، عیسی مسیح، در راه صلیب که سرچشمۀ تمامی نجات است، در نام و در اتحاد با کلیساهای خود پیش می‌روند و برای تمامی دنیا و مخصوصاً برای صلیبیهای که بر امید زنان و مردان بیشماری سنگینی می‌کند، دعا می‌کنند.

این دو برادر به پیروی از راه درد و رنج نجات بخش و به ندای درد و رنج‌های بشریت، بار دیگر با هم ملاقات می‌کنند. آنها در انتظار جاری شدن روح القدس با هم به سوی پدر همگان، در پی پسر مطیع او می‌روند. راه صلیب، راه اتحاد است.

تاریخ ملت ارمنی را نمی‌توان جدا از ایمان مسیحی دانست. از ابتدای بشارت انجلیل که سنت آن را به برтолما و تدی رسول نسبت می‌دهد، زندگی این قوم با شهادت مداوم به وفاداری به مسیح، تا سرحد فدای جان مشخص و متمایز گشته است.

مسیحیت هم از طرف غرب به واسطه کلیساهای پنطوس و کپدوکیه و هم از جنوب توسط کلیسای سوریه به ارمنستان شناسانده شد که نتیجه آن برخوردي ثمربخش میان سنتهای متفاوت کلیسائی بود.

اختراع الفبای مناسب در آغاز قرن پنجم این امکان را به وجود آورد که کار عظیم ترجمه کتب مقدس و متون پدران کلیسا آغاز شود. همچنین در پیدایش و تکوین آئین نیایشی که قادر باشد طیف گسترده‌ای از روحیات و احساسات را شبیه سازی کند و آنها را در نور اصالت ممتاز خود تازه گرداند نقشی ویژه داشت. این روند در طول قرنها ادامه یافت، چنان‌که مراسم نیایشی ارمنی هم با عناصر بیزانس و هم لاتین غنی می‌گشت. این گشایش فرهنگی نسبت به نفوذ انواع تأثیرات به خودی خود نشانه‌ای از گشایش ذاتی کلیسای جهانی است.

* * *

مقدمه ناشر

روح القدس امروز ما را در این کلیسا جمع کرده تا بر رنج و مرگ و رستاخیز عیسی مسیح تعمق کنیم و امسال که سال مقدس یوپیل است در تعمق و نیایش خود از نشانه‌ای عجیب و امید بخش سود می‌بریم که همانا اقدامات کلیساها در جهت اتحاد می‌باشد. معنای عمیق این حرکت را در کار حضرت پاپ ژان پل دوم می‌یابیم که چند سال پیش، تعمق حضرت کارکین اول پاتریارک کل ارامنه را برای مراسم راه صلیب در کلیسای رم بکار برد، تعمقی که طبق سنت و روش نیایشی کلیسای ارمنی نوشته شده بود.

تعمق هر مرحله معمولاً دو بخش دارد: ابتدا بر متن انجیل و سپس ارتباط دادن همان متن با زندگی امروز ما. برای ایماندارانی که در مراسم راه صلیب در شهر رم شرکت کرده بودند، دفترچه‌ای حاوی شمایلهای پرمعنی کلیسای شرق تهیه شده بود و ما نیز برای غنی کردن پرستش خود از این شمایلهای استفاده می‌کنیم چرا که این شمایلهای درواقع نشانه‌ای از نگاه کلیسا بر مسیح است. پس با روحیه‌ای آکنده از رنج و درد مسیح به خاطر جدائی‌های بین کلیساهای ما در این کشور و با امید راسخ به روح القدس که قادر است زخم‌های متقابلی را که در طول زمان پدید آمده شفا دهد و ما را به سوی اتحاد کلیساها در مسیح و همکاری و شهادت مشترک هدایت کند،

همراه حضرت پاپ، اسقف رم دعا می‌کنیم:

بندگردان: ای بره خدا، که جهت ما قربانی شدی
قیام کردن و نزد پدر برای ما شفاعت می‌کنی
باشد که در زخم‌های تو شفا یابیم
در زخم‌های تو شفا یابیم.

ای خداوند صلیب

قلیها و ذهن‌های ما را به هم نزدیک کن
و آنها را با قلب و ذهن خود متحد بساز
تا ما دست در دست هم،
به دنبال قدمهای تو به سوی صلیب پیش رویم.
محبت خود را در ما افزون گردان
و ما را در پیمان اتحاد و یگانگی تقویت نما
به ما روح رفاقت عطا فرما
تا در پاسخ به محبت اعجاب انگیز تو به ما
و در محبت به یکدیگر
با وفاداری و ایمان بیشتر دعا کنیم.
عطای کن که این نیایش مشترک
ما را به اطاعت بیشتر از محبت و اراده تو
برای اتحاد ما در توره‌نمون سازد.
باشد که مشارکت نیایشی ما
در لحظات درد و رنج تو
شایستگی همدردی تو برای ما را داشته باشد
ما که خادمین فروتن محبت،
صلیب و رستاخیز تو هستیم.
آمين.

بندگردان: ای بره خدا، که جهت ما قربانی شدی...

مرحله اول

عیسی در غم و اندوه بر کوه زیتون

انجیل مرقس (۱۴: ۳۶-۳۲)

عیسی و شاگردان به مکانی رفتند
که جتسیمانی نامیده می‌شد.

او پطرس، یعقوب و یوحنا را به همراه خود برد،
در حالی که به شدت مضطرب و اندوهگین می‌شد.

بدیشان گفت «نفس من بسیار محزون است، حتی تا به موت،
در اینجا بمانید و بیدار باشید.»

و قدری پیش رفته به روی زمین افتاد و دعا کرده گفت،
که اگر ممکن باشد این ساعت از او بگذرد.

و نیز گفت «ابا، پدر، همه چیز نزد تو ممکن است
این پیاله را از من دور بگردان
لیکن نه به خواهش من، بلکه به اراده تو.»

* * *

تعمق

بندگردان: آمین، آمین شما را گوییم

اگر دانه گندم به زمین افتاده نمیرد،
تنها ماند

اما اگر بمیرد ثمر بسیار آورد
هلویا، اگر بمیرد ثمر بسیار آورد
هلویا، هلویا، هلویا، هلویا.

خواننده اول: ضعیف ترین و در عین حال قوی ترین ساعت در زندگی مسیح!
او می‌دانست که چه مرگ و حشتناکی در انتظارش است.

او که حقیقتاً و کاملاً انسان بود
در زندگی بشری خود

لحظه‌ای را که در آن تمام انسانها از مرگ می‌ترسند، تجربه نمود
مخصوصاً مرگی که به دست انسانها و به دلیل بی عدالتی به وجود آمد.
مرگ هر روزه ما را تهدید می‌کند.
غلب آن را نادیده می‌گیریم

اما وجود دارد، در اطراف ماست و برای ما و دیگران قرار داده شده است.
آیا برایش آمادگی داریم؟

آیا می‌توانیم آن را سرکوب کیم؟

تنها راه تسليم نشدن در برابر ترس از مرگ
این است که بگوئیم:
«اراده تو انجام شود.»

بندگردان: آمین، آمین شما را گوییم...

تسخیرکننده خود را در ما تقویت فرما
تا بتوانیم بدون ترس از مرگ
و با امید به زندگی جاودان
از میان این دره مرگ عبور کنیم.
تلخی جتسیمانی را
به مزه باغ عدن، موطن اولیه ما
و سرچشمه هر شادی، تبدیل فرما.

سکوت

همه: ای پدر ما که در آسمانی؛
نام تو مقدس باد؛
ملکوت تو بیاید؛
اراده تو چنانکه در آسمان است،
بر زمین نیز کرده شود.
نان کاف مرا امروز به ما بده؛
ببخشای گناهان ما را؛
چنانکه ما نیز می بخشیم مديونان خود را؛
و ما را در آزمایش میاور،
بلکه ما را از شریر رهابی ده.

خواننده دوم: «اراده تو انجام شود.»
ایمان به خدا ما را به شجاعت روحانی سوق می دهد،
فضیلتی که در دنیا امروز بیش از هر چیز به آن نیازمندیم
زیرا در میان رفاه و ثروت دنیوی،
نظاره گر فقر روحانی و احساس پوچی هستیم
که ما را احاطه کرده
و «نگران و ناراحت» می کند.
جام درد و رنج هر روزه بر سفره ما قرار دارد:
جام خود ما یا جام دیگران که از آن غفلت می کنیم
و از آن احتساب می ورزیم.
اما هنگامی که ساعت گریز ناپذیر نوشیدن آن فرامی رسد
آیا آماده خواهیم بود که بگوئیم:
«اراده تو انجام شود؟»

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.
همه: ای خداوند درد و رنج،
همه تو به باغ جتسیمانی قدم نهاده ایم.
هرماه تو به چنانکه در حضور ابا، پدر، دعا می کنیم
آنگاه که تو به حضور ابا، پدر، دعا می کنیم
ما نزد تو دعا می کنیم، ای خداوند و نجات دهنده ما.
استغاثه های ما را بپذیر،
ایمان شکست ناپذیر و

مرحله دوم

**یهودا به عیسی خیانت کرده
سربازان او را دستگیر می کنند**

انجیل مرقس (۴۳:۱۴-۴۶)

در ساعت وقتی که هنوز سخن می گفت،
یهودا که یکی از آن دوازده نفر بود، آمد
و با او جماعتی بسیار با شمشیرها و چوبها
از جانب رئیس کهنه و کاتبان و مشایخ آمدند.
اینک تسلیم کننده بدیشان نشانی داده گفت
هر آن که را ببیوسم همان است، او را بکیرید
و به حفظ تمام ببرید.

و هنگامی که او آمد فوراً نزد وی رفته گفت «استاد»
و او را بوسید.

ناگاه دستهای خود را بر وی انداخته
او را گرفتند.

* * *

تعمق

بند گردان: آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت

زیرا خداوند محبت است.

خواننده اول: او محبت بود

نام او محبت بود.

او تنها محبت بود.

به محبت مواعظه نمود.

محبت را گسترش داد،

حتی به کسانی که با نفرت پاسخ می دادند.

محبت، اطمینان به وجود می آورد.

او به شاگردان خود اطمینان داشت

زیرا که آنها را دوست می داشت.

با وجود این، یکی از آنها گمراه شد.

عشق به نقره جایگزین

محبت استاد شد بود.

هنگام بوسیدن او را «استاد» خطاب کرد

اما بوسه او پرده ای از طمع بود.

محبت او را ترک کرده

خودخواهی، تمام جانش را در برگرفته بود.

بند گردان: آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت...

خواننده دوم: خیانت وسوسه ماست.

با تظاهر به محبت

با خیانت کردن به یکدیگر، چقدر به او خیانت کرده ایم.

به پدر و مادر خود خیانت می کنیم
که هستی ما مدیون محبت آنهاست.

به معلمین خود خیانت می کنیم
که تعلیم و تربیت ما مدیون توجهات آنهاست.

به رؤسای خود خیانت می کنیم
و به رهبران خود در زمینه های مختلف زندگی.
خارهای دشمنی

در مزرعه زندگی ما کاشته می شود،
آن دشمنی که اغلب در لباس دوستی
بنهان شده است.

شفا در توست، در محبت تو،
محبت فرآگیر و شفا دهنده
که صلح را بار دیگر برقرار می سازد،
توافق را می گستراند،
اعتماد ایجاد می کند
و خیانت را می زداید.

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.

همه : ای خداوند که به تو خیانت کردند
بر ما خیانت کاران نظر فرما.

آتش محبت خود را بار دیگر در ما شعله ور ساز،
تخم نفرت و بدگمانی را از ما دور کن.
قلبهای ما، افکار و دستهای ما را پاک بازار
قا مزرعه زندگی مان را
از خارهای دشمنی و خیانت،
از طمع و خودخواهی پاک کنیم.

ما را توانائی ده
قا سایه های یهودا را از خود دور نماییم
و بر تمام وسوسه های خیانت غلبه یابیم.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی ...

مرحله سوم

شاگردان عیسیٰ او را ترک می کنند

انجیل مرقس (۱۴: ۲۷، ۵۰)

عیسیٰ به ایشان فرمود:

شما همگی در من لغزش خواهید خورد، زیرا که مکتوب است:

شبان را می زنم و گوسفندان پراکنده خواهند شد.

آنگاه همه او را رها کرده گریختند.

* * *

تعمق

بندگردان: یک صدا : ندای مسیح را بیاد آوریم :
«بدنبال من بیا».

همه: هر که بخواهد با عیسیٰ مسیح زندگی کند
همچون مسیح رمح و آزار خواهد دید. (۲ بار)

خواننده اول: عیسیٰ همیشه در میان مردم،
همراه مردم و برای مردم بود.
شاگردان خانواده او بودند،
با وجود این در ساعت اندوهش او را تنها گذاشتند.

خواننده دوم: دنیای اطراف ما دنیای شلوغی است،
پر از حرکت، سرشار از اتفاقات و تغییرات سریع،
غلب غیرمنتظره، غیرقابل پیش بینی، نگران کننده و حیرت آور.

با این وجود غالباً در این آشوب احساس تنهاei می کنیم
حتی هنگامی که در اطراف ما انسانهای دیگری هستند.
چه بسیاری از ما در درون خود زندانی هستیم
ترک شده از سوی جامعه؟

چه بسیارند افراد یتیم، معلول، کهنسال، فقیر، تنها، فراموش شده و مظلوم.

تنهاei سراغ ثروتمدان هم می رود
که صاحب قدرت و امتیاز هستند.

اما دور از محبت، آنان نیز تحریر می شوند.
تنهاei وسوسه زمانه ماست.

عیسیٰ را شاگردانش ترک نمودند
همانها که قلبها و افکارشان

از حضور او، سخنان و اعمال او مملو بود.
ایشان در خواب بودند

و هنگامی که بیدار شدند «گریختند».

بندگردان: یک صدا : ندای مسیح را بیاد آوریم...
خواننده اول: اما آن ترک شده

ما را ترک ننمود و ترک نیز نخواهد نمود،
بیائید رو به سوی او آوریم.

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.

همه: ای خداوند ما را به مشارکت خود باز آور.
در تنهاibی، احساس سرمای جانسور می کنیم،

در تنهاei، احساسی جز ترس و یا س، فقر و ناتوانی نداریم.

در تنهاei، گم می شویم.

فرار ما از تو،

ما را به جهنم نزدیک تر کرده است.

ما را از دست خودمان حفظ فرما،

از وسوسه بی توجهی به حضور تو

و از زندانی شدن در وجود تنگ خودمان.

عطای کن که تنهاei تو پری ما باشد

و تنهاei ما در همراهی با تو، ناپدید شود.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی...

مرحله چهارم

شورای یهود، عیسی را محکوم می کند

انجیل مرقس (۱۴: ۵۵، ۶۰، ۵۷، ۶۴)

رؤسای کهنه و جمیع اهل شورا

در جستجوی شهادت بر علیه عیسی بودند

تا او را بکشند.

و برخی برخاسته شهادت دروغ دادند.

و رئیس کهنه در میان آنان ایستاده از عیسی پرسید

«آیا جوابی نداری که بدھی؟»

اما او ساكت مانده هیچ جواب نداد.

پس همه بر او حکم کردند که مستوجب قتل است

و بعضی شروع کردند بر آب دهان بر وی انداختن و بر او ضربه زدن.

و نگهبانان نیز او را با ضربه ها استقبال نمودند.

* * *

تعمق

بندگردان : آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت

زیرا خداوند محبت است.

خواننده اول : نفرت جامه عمل می پوشد!

تحقیر به شکنجه مبدل می گردد!

عیسی در آن میان تنهاست

و تسلیم شده در دستهای دشمنانش

که می خواستند او و مأموریتش را نابود کنند.

بند گردان: آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت...

خواننده دوم: نفرت همانند ظلمت در زندگی ماست،

چقدر مرا احاطه می کند

هنگامی که از «نور جهان» دور می شویم.

منفور در میان افراد

در میان جوامع،

به خاطر تبعیضهای تزادی،

منفور در اثر بی عدالتی ها و تبعیضها،

منفور به خاطر خودبینی و تکبر.

مردم، جوامع و ملتها «آب دهان انداخته شده» هستند،

مضروب گشته، تحقیر شده، منفور گشته و به مرگ تهدید می شوند.

جنگها در گوش و کنار جهان

همانند تاج خاری هستند که بر سر عیسی نهاده شد.

ما تا چه اندازه بخشی از این ظلمت هستیم؟

محبت در اعمال ما چه سهمی دارد؟

هنگامی که به عیسی می نگریم که ضربه ها را تحمل می کند،

آیا ما نیز مضروب نمی شویم؟

پس بیائید برای شفا یافتن رو به سوی او آوریم.

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.

همه: ای خداوند درد

و ای شفا دهنده دردها،

سکوت تو بیانگر ایمان و محبت درخشان است.

سکوت تو پاسخی است به نفرت.

از تو التماس داریم،

گوشاهای ما را باز کن،

قلبهای ما را مملو بساز،

ذهن های ما را پاک گردان.

ما محتاج محبت و ایمان تو هستیم

تا نفرت را از میان خود برانیم.

اعتراف می کنیم که بی ایمانی و کم محبتی ما

اغلب ما را به آنجا می رساند

که جزو آنهایی باشیم که در «ضربه زدن» به تو افتخار می کردند

و «تورا با ضربه ها پذیرا شدند».

با زوان ما را بگشا تا تو را در بر گیریم

در محبت، در ایمان، در امید.

تو تنها نجات دهنده ما هستی.

از دردهای تو شفا می یابیم.

سکوت

همه: ای پدر ما که در آسمانی...

مرحله پنجم

پطرس عیسی را انکار می کند

انجیل مرقس (۱۴: ۶۶-۷۳)

هنگامی که پطرس در ایوان پائین بود،
یکی از کنیزان رئیس کنه آمد
و چون پطرس را دید که خودش را گرم می کند
بر او نگریسته گفت:

تو نیز با عیسی ناصری بودی؟
اما او انکار نموده گفت:

من نه می دانم و نه می فهمم که منظور تو چیست؟
و پطرس به یاد آورد

که چگونه عیسی بدو گفته بود
«قبل از این که خروس دو بار بخواند
تو سه بار مرا انکار خواهی کرد.»
و شکسته دل شد و بگریست.

* * *

تعمق

بندگدان: رحمت فرما خداوندا، رحمت فرما
که ما آدمیان در گناه هلاک نشویم.

خواننده اول: انکار عیسی
انکار خویشن خویش است.
ترس سلطه عجیبی بر ما دارد.
پطرس ترسید.
خواننده دوم: ترس ضعف است.

ترس صداقت و درستی انسان را زایل می سازد.
حتی شجاع ترین انسانها که ادعای نترسی دارند
از تأثیر ترس در امان نیستند.
وسوسه ترس همیشه با ما خواهد بود.

بندگدان: رحمت فرما خداوندا، رحمت فرما...
خواننده اول: برای ما آدمیان آسان نیست

که سخنان خود عیسی را پیروی کنیم:
«از آنها که جسم را می کشند ترسان نباشید» (متی ۲۸: ۱۰)
پیروی از نمونه او کار آسانی نیست
که آماده مضروب شدن باشیم
شلاق بخوریم یا شکنجه شویم
و صلیب را انتخاب کنیم.

تنها قدرت برای پیروزی بر ترس،
کلام اوست که فرمود «قوی دل باش، من هستم، مترس» (متی ۲۷: ۱۴).
«دل شکسته شدن و گریستن»، پطرس را از ترس رهانید.

خواننده دوم: «دل شکسته شدن و گریستن»، پطرس را از ترس رهانید.
توبه و احیای اتحادمان با او

می‌تواند ترس را از زندگی مان دور کند.
پیروزی بر ترس از مرگ
با مرگ عیسی مسیح به دست آمد.

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.

همه: خداوندا

ای شبان شجاع و استاد نترس

هر نوع احساس ترس

را از ما دور کن،

ما را نسبت به دلیری خود پیوسته آگاه ساز

تا در وسوسه انکار تو نیفیتم.

اقرار می کنیم که انکار تو

ما را از خویشتن واقعی مان بیگانه می سازد.

دور از تو احساس تهی بودن می کنیم

احساس ضعف در برابر ترس .

بر ما نظر کن و در چشمان ما

قطراتی از اشکهای چشم پطرس رسول فرو ریز

تا ما را به راه راست هدایت و تقویت کنی

که همه جا وهمه وقت به تو شهادت دهیم.

سکوت

همه: ای پدر ما که در آسمانی ...

مرحله ششم

پیلاطس عیسی را داوری می کند

انجیل مرقس (۱۵: ۵-۱)

به محض این‌که صبح شد عیسی را بند نهاده بردند
و به پیلاطس تسليم نمودند.

پیلاطس از او پرسید «آیا تو پادشاه یهود هستی؟»
و او در جواب وی گفت «تو می‌کویی»

و رئیس کهنه ادعای بسیار بر او می‌نمود.

پیلاطس دوباره از او پرسید

«آیا هیچ جوابی نداری که بدھی؟
ببین چقدر اتهامات علیه تو دارند»

اما عیسی دیگر پاسخی نداد.

چنانکه پیلاطس متعجب شد.

* * *

تعمق

بند گردان: چنین شد آشکار بر ما محبت‌های ربانی
بهنگام گناه ما
مسیح گردید قربانی.

خواننده اول: عیسی بار دیگر با داوری رو برو می‌شود!

خالق از سوی مخلوقات خود داوری می‌شود!

چه طنز تلخی اینجاست!

خواننده دوم : چه بسیار در زندگی روزمره خود

نقش داور را ایفا می کنیم؟

چشمان ما بر دیگران خیره شده

و به ندرت درون خود ما را می کاود.

همنوعان ما حضور بیشتر و برجسته تری در نظر و داوری ما دارند.

واقعاً لذت می برم که خودمان را عادل بشماریم.

دنیای ما در دام تنیده ای از روابط درونی گرفتار شده،

رسانه های گروهی نیز کسان دیگری را بر ما تحمیل کرده اند

و مرکز توجهات ما را اشغال نموده اند.

سستی و ضعف بشری، ما را به «خود عادل پنداری» می کشاند،

وقتی ما خود مورد داوری قرار می گیریم

به آسانی و سوسه می شویم

که با محکوم نمودن کسانی که ما را محکوم کرده اند

مقابله به مثل کنیم.

بندگردان : چنین شد آشکار بر ما محبتها ریبانی ...

خواننده اول : عیسی ساكت بود

و سکوت او پیلاطس های تمام اعصار را حیرت زده می کند.

خواننده دوم : تعلیم او را بیاموزیم،

از نمونه او پیروی کنیم:

خود را داوری نکنیم

بلکه اجازه دهیم خدا داور متعال ما باشد.

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.

همه : ای خداوند، ای داور همه انسانها،

ای سرچشمه هر عدالت،

ما مدد فرما که از این پس داور دیگران نباشیم.

تو ما را داوری کن

زیرا که تو داور عادل هستی.

و جدان ما را پاک ساز

تا آینه ای صاف برای داوری تو باشد.

اقرار می کنیم که وجودان ما اغلب

به خاطر دنیوی بودن و «خود عادل شمردن» ما تیره و تار است.

به ما سکوت باطنی عطا فرما

تا صدای داوری تو را

که همانا راه نجات ماست به وضوح بشنویم.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی ...

مرحله هفتم

عیسی محاکوم به مرگ می شود

انجیل مرقس (۱۵: ۱۲-۱۵)

پیلاطس باز به ایشان گفت:

«پس چه باید بکنیم با آن کسی که شما او را پادشاه یهود می نامید؟»
و آنها دوباره فریاد برآوردهند «او را مصلوب کن.»

پیلاطس بدیشان گفت «چرا، چه شرارتی کرده است؟»
اما آنها هرچه بیشتر فریاد کردند «او را مصلوب کن.»

پس پیلاطس چون می خواست که مردم را خشنود نگاه دارد
براباس را برای ایشان آزاد کرد
و عیسی را تازیانه زده

اورا تسليم نمود تا مصلوب گردد.

* * *

تعمق

بندگدان: خدای من، خدای من
چرا مرا ترک نموده ای
یهوه تنها امید من
خواننده اول: «مصلوبش کن!»
«مصلوبش کن!»

امروزه هم این صدا با همان قوت طینین انداز است
همان صدا که ابتدا از زبان مردم در اورشلیم شنیده شد.

خواننده دوم: چقدر ما عیسی را مصلوب کرده ایم
به علت بی تفاوتی، بی اعتنائی و
بی تحرکی مان نسبت به نیازهای ایمانی
که با کلام و اعمالش،

با درد و رنج و قربانی شدنش بر صلیب به ما داده است؟

خواننده اول: آن جماعت، در همه‌مه شلغی‌ها از روی احساسات عمل کرد

با تحریک و تشویق رهبرانشان
که خود به عمد از روی شرارت عمل کردند
و هدفشنان نابودی همان کسی بود که در او
به عوض نجات، نابودی خود را می دیدند.
مسیح در طول تمام قرون بعد از وی
بارها و بارها مصلوب شد.

با اندوه مادر دلشکسته خود،
مریم باکره مقدس، مصلوب گردید.
با مصلوب شدن پطرس رسول
با شکنجه‌های مرگبار رسولان

و شهدا و شهادت دهنگان به وی از هر ملت، هر بار مصلوب شد.

خواننده دوم: ما در زمرة آن جماعتی هستیم
که خواستار مصلوب شدن عیسی
و حذف وی از زندگی انسانی ما بودند.
با علاقه ظاهری به ایمان مسیحی،
با رفتارهای نه سرد و نه گرم نسبت به دعوت و خدمت او
و حتی انکار محبت الهی اش

که در اختلافات درونی مان نمود یافته،
عبدهائی از بی تفاوتی در درون خود بنا کرده ایم.
نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.

همه : ای خداوند صلیب،

ای شفا دهنده گناهان ما،

از تو تقاضای بخشش داریم.

با دیده پر از ترحم و دلسوزی بر ما نظر فرما.

ما را از جماعتی

که فریاد برآوردنند «مصلوبش کن» جدا ساز.

بی ایمانی، محبت سطحی،

عدم فدایکاری،

نقسان در اصالت و درستی،

ضعف در شهادت،

تعلل و سستی در خدمت،

کم رنگ بودن چهره تو در ما،

همه این گناهان ما را ببخش.

ما را در زیارت مان ببروی زمین،

از بیراهه ها بازگردان

و بار دیگر به راه اصلی هدایت کن.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی...

مرحله هشتم

عیسی را تمسخر کرده تاجی از خار بر سر او نهادند

انجیل مرقس (۱۵: ۱۷-۲۰)

و سربازان جامه‌ای قرمز بر او پوشانیدند
و تاجی از خار باfte بر سرش نهادند.
و او را سلام کردن گفتند که «سلام ای پادشاه یهود»
و نی ای بر سر او زدند و آب دهان بر وی انداخته
و زانو زده بد و تعظیم می‌نمودند.
و چون او را استهزاء کرده بودند،
لباس قرمز را از وی کنده جامه خودش را پوشانیدند
و او را بیرون برندند تا مصلوبش کنند.

* * *

تعمق

بندگردان : رحمت فرما خداوندا، رحمت فرما
که ما آدمیان در گناه هلاک نشویم.

خواننده اول : تمسخر، تحقیر، خوار شمردن!

ضعف قدرتمندان و سلاح ناعادلان.

پادشاه، پادشاه حقیقی جانها،

پادشاه بدون قلمروی محصور در مزها،

این پادشاه به پست ترین شیوه ها تحقیر می شد.

فروتنی الهی او را به مسخره می گرفتند.

آیا شهروندان وفادار پادشاهی او هستیم؟
 بی تفاوتی و بی وفائی ما
 متراوف تمسخر و تحقیر است.
بندگردان : رحمت فرما خداوندا، رحمت فرما...

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.
همه : ای پادشاه، ای شاه شاهان
 ای فرمانروای «ملکوت در ما»،
 اعتراف می کنیم درد و رنجی
 که با دور شدن از تو بر توروا داشتیم
 درد و رنجی عمیق
 و پشیمانی وصف ناپذیری در ما پدید آورده.
 ما را ببخش،
 روحیه شهروندی حقیقی ملکوتت را به ما بازگردان،
 احساس وفاداری، اطاعت و تعهد،
 نشانه های راستین شراکت
 در ملکوت صلح، هماهنگی و عدالت خود را در ما احیا کن.
 پرستش «گوساله زرین» و بتنهای دیگر را
 که می خواهند جای ملکوت تو را در ما بگیرند
 از ما دور گردان.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی...

او که خود را فروتن ساخت
 تا کرامت انسانی ما را برآفرازد
 اینک به زشت ترین شیوه ها مسخره می شد.
 خدا، سرچشمہ هر نیکوئی
 اینک از سوی خوش چینان محبت و احسانش
 در نهایت تحقیر و نفرت تهدید می شد.
چه داستان غم انگیزی!
خواننده دوم : چه داستان غم انگیزی!
 تبدیل نور به ظلمت،
 زیبائی به زشتی،
 مهریانی به ناسپاسی.
کجا هستیم؟

آیا عطایای خدا را با اعمال نیک
 در حق فرزندان آن بخشنده حیات،
 که در او برادران و خواهران ما هستند، پاسخ می دهیم?
 زیرا رفتار ما با یکدیگر
 همانا رفتار ما با خداست.
چون محبت خدا از طریق محبت فرزندانش جاری می شود.
 آیا با رخوت و بی تفاوتی جواب می دهیم؟
 هر بار که می گوییم «ملکوت تو باید»
 پادشاه بودن اورا اعلام می کنیم.
 آیا به آنچه ندا می کنیم
 صمیمانه آگاه هستیم؟

مرحله نهم

شمعون قیروانی عیسی را در حمل صلیبیش یاری می دهد

انجیل مرقس (۱۵: ۲۱-۲۲)

آنها راهگذاری را شمعون نام از اهل قیروان
که از بلوکات می آمد

مجبور ساختند که صلیب او را حمل کند.

پس عیسی را به محلی به نام جلجتا
به معنی کاسه سر برداشتند.

* * *

تعمق

بندگردان : یک صدا : ندای مسیح را بیاد آوریم :
«بدنبال من بیا».

همه : هر که بخواهد با عیسی مسیح زندگی کند
همچون مسیح رمح و آزار خواهد دید. (۲ بار)

خواننده اول : شخص شمعون قیروانی
یکی از معروفترین و جذاب ترین چهره های
روايات عهد جدید شده است.

شخصی ساده و معمولی
از اعضای وفادار و پارسای جامعه.
زائری از آفریقا در اورشلیم.

هنگامی که عیسی، تنها و بی دفاع
در دستان اعدام کنندگانش بود
شمعون از کمک به وی درفع نکرد،
حتی هنگامی که رسولان عیسی
برای کمک به استاد خود حضور نداشتند.
خواننده دوم : چه بسیاری کسان، در گذشته و امروز
آرزو داشته اند که ردای شمعون را بپوشند
تا در راه صلیب مسیح
در حمل صلیبیش شریک شوند.
محبت، همدردی و شفقت
از دل انسانها رخت برنبسته است.
چگونه می توانیم آن شفقت را جامه عمل پوشانیم؟
یا بیانی ایثارگرانه به آن بدھیم؟
محبت و همدردی
اگر به عملی پرشور
و به خدمتی ملموس برای منفعت دیگران تبدیل نشود
قدرت خود را از دست می دهد.
بندگردان : یک صدا : ندای مسیح را بیاد آوریم...
خواننده اول : جلجتا!
نامی که شدیداً یادآور مرگ است،
« محل کاسه سر. »
خواننده دوم : تقدیر ما این است که حیات دنیوی مان
در محل « کاسه سر » به اتمام رسد.

مرحله دهم

عیسی ملکوت خود را به دزد نیکو و عده می دهد

انجیل (لوقا ۲۳: ۳۳-۴۲، ۴۳-۴۴)

او را با دو خطاکار مصلوب نمودند،
یکی را به دست راست و دیگری را به دست چپ او.
عیسی گفت «ای پدر اینها را بیامرز، زیرا که نمی دانند چه می کنند.»
یکی از خطاکاران گفت
«عیسی،
مرا به یادآور هنگامی که به ملکوت خود آیی.»
عیسی به وی گفت
«هر آینه به تو می گویم،
امروز با من در فردوس خواهی بود.»

* * *

تعمق

بند گردن: چنین شد آشکار بر ما محبت‌های ربانی
به نگام گناه ما
مسیح گردید قربانی.

خواننده اول: مردم به هدف خود رسیده بودند.
آنها می دیدند مردی که زندگی شان را بهم ریخته بود
بر صلیب میخکوب شده

آیا خواهیم توانست مرگ خود را
به شایستگی مرگ بر صلیب برسانیم،
که شهادتی زنده و حیات بخش به صلیب عیسی،
با بوی خوش نجات و حیات ابدی باشد؟

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.
همه: ای خداوند، در سفر خود به سوی مرگ،
ما را نیز چون همراهان خود بپذیر.
ما را در زمرة پیروان و یاران خود قرار ده.
روح شمعون قیروانی را در ما القاء کن.
ولی ما را به محلی و رای « محل کاسه سر» هدایت فرما.
ما را در مصلوب شدن شریک گردان.
عطای کن که درد و رنج تو و شریک شدن ما در آن،
باعث شفای امراض ما شود
«زیرا که خطاهای من بیشمار
و بی انصافی ها و بی عدالتی های من وصف ناپذیر
و پشیمانی های من نابخشودنی
و زخم های من التیام ناپذیر است.» (از نماز نامه ساعت ها، کلیسا ارمنی)

سکوت

همه: ای پدر ما که در آسمانی...

چگونه می توانستند بدانند
 که از خودشان و اقتدارشان،
 تحت نام خدا دفاع می کنند؟
 تکبر، خودستایی و قدرت دوستی زیاده از حد
 تا چه بلندایی می تواند بالا رود؟
 اما بر این تناقض بنگرید.
 بخشایش پاسخی است که به شکنجه و شکنجه گران داده می شود
 بارقه ای از امید:
 قلب نادم و پیشمان خطاکاری
 آنچه را از چشم شکنجه گران پنهان بود دید:
 یعنی پسر خدا با قدرت محبت و بخشایش خود.
 به این خطاکار بیرون ندیم و در این هم آوائی بگوئیم:
 «عیسی ما را به یاد آور.»

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.
 همه : ای خداوند مصلوب شده،
 از بلندای صلیبت،
 از اوج دست نیافتنی محبت و بخشایش
 بر ما بنگر.
 ناتوانی و کوتاهی ما را بیخش
 که نتوانستیم تو را در کمیم
 و بر حسب فرامین تو زندگی کنیم.

و از میان آنها برداشته شده است.
 در نظر آنها او نیز خطاکاری بود مانند آن دو خطاکار دیگر.
 اینک، کلماتی که او نجوا کرده بود
 آنها را بیشتر معذب می ساخت:
 «اینها را بیخش»
 آیا آنها از نتیجه اعمالشان،
 از تمسخر، شکنجه،
 شلاق زدن و مصلوب کردن آگاه بودند؟
 چشمان ایشان نمی توانست عمیق تر و واضح تر ببیند
 زیرا که پر از خون نفرت بود.
 به خاطر در ک غلط و گمراهی
 اسیر احساسات شده بودند.
 خشم و طغیان آنان از سوی
 رهبرانی که تصور می کردند
 به اعمال خود آگاهی دارند تحریک می شد.
 ضعف و سستی انسان تا چه حد!
بند گردان : چنین شد آشکار بر ما محبت‌های ربانی...
خواننده دوم : ضعف و سستی انسان تا چه حد!
 چگونه می توانستند بدانند که با خدا همانند
 خطاکاران رفتار کرده اند؟
 اذهان و قلبها ایشان
 با این عقیده مضطرب و نگران بود
 که از خدا در برابر این کفرگو حمایت می کنند.

ما را از افتادن در دام وسوسه

اعمال بی تدبیر و عجولانه محافظت فرما.

ما را با آرامش فیض حکمت خود

منور گردان.

نیکوئی واحسان تو بی انتهاست.

دلهای ما را ظاهر بساز

تا در کمال صداقت از تو بطلبیم:

«خطاهای ما را ببخش.»

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی...

عیسی بر صلیب، مادر و شاگرد او

انجیل یوحنا (۱۹: ۲۵-۲۷)

پای صلیب عیسی، مادر او
و خواهر مادرش، مریم زن کلوپا
و مریم مجده‌لیه ایستاده بودند.
چون عیسی مادر خود را
با آن شاگردی که دوست می‌داشت ایستاده دید،
به مادر خود گفت: «ای زن، اینک پسر تو»
و سپس به آن شاگرد گفت «اینک، مادر تو»،
و از آن ساعت آن شاگرد او را به خانه خود برد.

* * *

تعمق

بند گرдан: آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت
زیرا خداوند محبت است.

خواننده اول: لحظه‌ای باشکوه، رویدادی بی‌مانند، اقدام آخر:
مادر - پسر رابطه‌ای شکست ناپذیر.
عیسی در حین خدمت آشکارش
به مادر خود تقریباً بی‌توجهی کرده بود.
به ندرت او را با مادر خود همراه می‌یابیم.

مسلمان^ا او همیشه در قلب و فکر عیسی بوده است.

در این آخرین لحظه حیات او بر روی زمین

مادرش در نظر وی ظاهر می شود

و آخرین فکر او را به خود مشغول می کند.

در بیت لحم چشمان او

بر روی مادرش گشوده شده بود.

در جلجتا چشمان او با تصویر مادرش بسته می شود.

مادرش اولین و آخرین کسی بود

که کانون فکر و توجه او، محبت او و مواظیبت او بود.

خواننده دوم : زنان: موجودات بسیار حساس خدا.

دختران او، مادران ما، خواهران او،

بندگران: آنکه محبت کرد خدا را خواهد شناخت...

خواننده اول : آنها از جمله نزدیکترین همراهان او

و مؤمنان به رسالت او،

و شرکای درد و رنج و مرگ او بودند.

آنها همراهان مادر او بودند.

حضور آنها برای وی آرامش روحانی بود.

همانظور که او بارها نوک دشنه را

فرو رفته بر قلب خود احساس کرد (لوقا:۳۵:۲).

مریم اینک در دستهای نیکو قرار گرفته بود.

دستهای رسولی که عیسی بیش از همه دوست می داشت.

شکلی عالی از مقام مادری.

خواننده دوم : شکلی عالی از مقام مادری.
بالاترین وظیفه در زندگی بشری
که خداوند عیسی مسیح
به آن طرز نمونه وار عزیز و گرامی داشت.

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.

همه : ای خداوند عیسی، پسر مریم با کره مقدس
از طریق شفاعت مادر مقدس است
در قلب ما محبت به مادرانمان را پاک نگاه دار.
تا بتوانیم به محبت های فراگیر آنها
با وظیفه شناسی و تعهد نگهداری آنها پاسخ دهیم.
باشد تا محبتی که از روی صلیب
بر مادر تو جاری شد
تنها قوت قلبهای ما باشد.
تا ما را در رابطه با مادرانمان هدایت کند.
ای مادر عیسی بر همه ما قطره ای از
پاکی و معصومیت خود بریز.
تا پسرت عیسی مسیح بر خواهران و مادران ما
حکمت و شجاعت افاضه فرماید.
و در آنها وقار مادر بودن را پپروراند:
که آغاز تمام شادیهای بشری است.

سکوت

همه : درود بر تو ای مریم،
پر از نعمت،
خداد با توانست،
میان همه زنان تو مبارک هستی
و عیسی میوه درون تو،
مبارک است.
ای مریم مقدس،
مادر خدا،
برای ما گناهکاران،
اکنون و در هنگام مرگ ما دعا کن.
آمين.

مرحله دوازدهم

عیسی بروی صلیب جان می سپارد

انجیل مرقس (۱۵: ۳۳-۳۷) :

و چون ساعت ششم فرار سید،
تا ساعت نهم
تاریکی تمام زمین را فرو گرفت
و در ساعت نهم، عیسی به آواز بلند ندا کرده گفت
«ایلوئی، ایلوئی لاما سبقتنی؟»
یعنی «الهی، الهی چرا مرا واگذاری؟»
پس عیسی آوازی بلند برآورده جان بداد.

* * *

تعمق

بند گردان : خدای من، خدای من
چرا مرا ترک نموده ای
یهوه تنها امید من

خواننده اول : سرانجام !

عیسی و هر چیزی که به او مربوط بود
در پایان راه قرار داشت.

آنها که در انتظار حذف کامل او
از صحنه تاریخ بشری بودند

زندگی آنها محاکوم به ظلمت شده است.
استاد آنها برای همیشه رفته بود.
بیائید جان های خود را جستجو کنیم.
چگونه ممکن است ظلمت به نور
و غم به شادی بدل شود؟

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم.
همه : ای خداوند وفات یافته،
ما با فروتنی به درگاه تو استغاثه می کنیم.
در ما بمان، با ما باش.
بدون تو ما در ظلمت هستیم.
«دم آخر» خود را در ما بدم.
باشد که به دم نخستین
حیات نوین ما در تو تبدیل شود.
فکر و قلب آن یوز باشی را در ما قرار ده
که با «آخرین دم» تو
وزش دم روح القدس تو را احساس کرد
و شجاعانه اعتراف نمود و گفت:
«در واقع این مرد پسر خدا بود.»
زانوزده در برابر صلیب تو تکرار می کنیم:
«درواقع تو پسر خدا هستی.»

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی ...

اینک نفس راحتی می کشیدند.
آخرین کلمات عیسی ادا شده
و دیگر سکوت کرده بود.
این آخرین کلمات او بود.
اما «کلمه» جاودانی است
نه آغازی دارد و نه پایانی.
امروز زنده و حقیقی است
همانند دیروز و برای تمام اعصار.
زیرا «در او حیات بود،
و حیات نور انسانها بود.
و نور در تاریکی درخشید
و تاریکی آن را در نیافت.» (یوحنا ۱:۴-۵)
تاریکی جائی است که نور نیست.
عیسی احساس کرد ترک شده.
او واقعاً انسان بود!

بندگردان : خدای من، خدای من ...
خواننده دوم : چه کسی می تواند لحظه مرگ را تحمل نماید
بدون احساس پایان گرفتن
و تهی شدن از حیات؟
شادی و غم نقش متقابله ایفا می کردند.
شادی برای کسانی که «دشمن» آنها
کارشن برای همیشه و به خاطر نیکوبی تمام بود.
غم برای آنها که فکر می کردند

مرحله سیزدهم

پایین آوردن عیسی از صلیب

انجیل مرقس (۱۵: ۴۲-۴۳، ۴۵)

چون شام شد

از آن جهت که روز تهیه یعنی روز قبل از سبت بود،
یوسف نامی از اهل رامه که مرد شریف از اعضای شورا
و نیز منتظر ملکوت خدا بود آمد
و جرات کرده نزد پیلاطس رفت
و جسد عیسی را طلب نمود.

«چون از یوزباشی دریافت کرد که عیسی فوت نموده
بدن را به یوسف ارزانی داشت.»

* * *

تعمق

بندگردان: او مظلوم شده مثل برهای
که جهت ذبح می‌برند،
دهان خود را نگشود.

خواننده اول: هنگامی که عیسی را در آخرین لحظات زندگیش بر روی زمین
ترک نمودند،
بر بدنش نیز هیچ تملک نداشت.
آن داستان غم انگیز، بر بدн بی جانش نیز واقع شد.

چه تناقض مبهوت کننده‌ای!

«بخشنده عطاایا به همه

امروز از سوی پیلاطس چون هدیه‌ای داده می‌شود،

او که لباسی از نور می‌پوشید

به کتانی که یوسف بر او می‌پیچد راضی است.»

آین نیایش کلیساي ارمي: برای مراسم جمعه مقدس

اما جهان بالکل در ظلمت فرو نرفت،

این قصه غم انگیز آمیخته به پرتوهایی از نور گردید.

این نور از قلب کسی می‌آمد

که مشتاقانه «در انتظار ملکوت خدا بود»:

یوسف اهل رامه.

جانی که حقیقتاً برای خدا اشتیاق داشت،

مردی که نیکوئی خدا در وی هرگز به تاریکی نگرائید.

او بدون حضور در میان رسولان

شاگرد عیسی بود،

در باطن و در خفا

با عیسی در پیوند بود.

بندگردان: او مظلوم شده مثل برهای...

خواننده دوم: آیا در وضعیت انسانی مان

بارها در وجود خویش از هم نگستته‌ایم؟

وجودی درونی در ما هست

که نتوانسته‌ایم آن را به ظهور آوریم.

زیرا شجاعت نداریم

و انبوهی از دلایل بر شانه هایمان سنگینی می کند.

وجود و صورت ما،

ظاهر و باطنمان،

از هم فاصله بسیار دارند:

اما ساعت راستی و حقیقت فرا می رسد

که ظواهر وجود درونی را می شکافد

و خود واقعی ما را آشکار می سازد.

این لحظه کاملیت،

زمان صداقت

و ساعت نجات است:

یعنی عیسی را چون خدا و نجات دهنده خود بشناسیم.

نیایش

کشیش : با هم دعا کنیم

همه : ای خداوندی که بدن بی جان تورا از صلیب پایین آوردند،

تمنا داریم که هر چند در بدن جسمانیت ما را ترک نمودی

اما در روحت ما را ترک مکن.

بدن بی جان تو

برای ما معبد روح القدس است.

بر ما نظر فرما

و آن دوگانگی که یکپارچگی ما را نابود می کند شفاه.

وسوسه تردید، دولی و ترس را از ما دور ساز.

صورت خود را بار دیگر در ما بنماییان

تا یکپارچگی خود را تجدید کنیم

همان گونه که یوسف اهل رامه «جرات نمود»

و با ایمان و محبت آشکارا عمل کرد.

سکوت

همه : ای پدر ما که در آسمانی ...

مرحله چهاردهم خاکسپاری عیسی

انجیل مرقس (۱۵: ۴۶)

«یوسف اهل رامه کاتانی خریده
عیسی را از صلیب پایین آورد
و به آن کاتان کفن کرده
در قبری که از سنگ تراشیده بود نهاد
و سنگی بر سر قبر غلطانید.»

* * *

تعمق

بندگردان: آمین، آمین شما را گویم...
اگر دانه گندم به زمین افتاده نمیرد،
تنها ماند
اما اگر بمیرد شمر بسیار آورد
هلویاه، اگر بمیرد شمر بسیار آورد
هلویاه، هلویاه، هلویاه.
خواننده دوم: قبر!
سرانجام محتوم وجود جسمانی ما،
آن زندان نهائی بدنا که هیچ کلیدی برایش نیست.
قبری «تراشیده شده در سنگ»،
تکان ناپذیر، «مهر و موم شده» و «تحت نظر».
راز دست نیافتني!

خواننده اول: راز دست نیافتني!

«زنگانی بخش تمام موجودات
امروز در قبری از سنگ تازه تراشیده دفن می شود.

گنج جاودانگی

به فرمان محفل کاهنان مهر و موم می شود.
بخشنده حیات جاودان
امروز فروتنانه به خاک زمین نزول می کند.
او که در نور دست نیافتني ساکن بود
بدنش را در دل زمین دفن کردند.»

آیین نیایش کلیساي ارمني: برای مراسم جمعه مقدس

بندگردان: آمین، آمین شما را گویم...

خواننده دوم: آيا می توان نور را دفن کرد?

مردمان قبرهائی دارند

اما ایمان، امید، محبت،

عقاید، آرمانها و ارزشهای جاودانی در قبر نمی گنجند.

خواننده اول: «او که زمین و آسمان

گنجایشش را ندارد

در قنداقه ای پیچیده شده بود»

آیین نیایش کلیساي ارمني: برای عید ميلاد

وی را نمی توان پیچید

و در دل زمین مدفون کرد.

خواننده دوم: آنگاه که بدنش در خاک آرمیده
در ایمان و امید انتظار بکشیم
تا نور قیامش را نظاره کنیم.

نیایش

کشیش: با هم دعا کنیم.

همه: ای خداوند در قبر خفته،

اعتراف می کنیم که دلهایمان سنگین و آکنده از اندوه است.
غیبت جسمانی تو ما را عمیقاً مناثر می سازد.

از تو می طلبیم که دلهای ما را به سوی قبر حقیقی ات بازگردانی،
تا ببینیم که تو از دلهایمان بر می آیی
و زندگیمان را مملو می سازی.
چه بسیار نیازمند امید هستیم.

بر ما ترحم فرما.

گناهان ما را در قبر دفن کن،

با بخشایش خود لذت حیات جاودان را به ما بچشان
تا با دلها و اذهانی پاک
قیامت را خوشامد گوییم
و سپاس و تجلیل ما
آراسته تو گردد تا به ابد. آمين.

سکوت

همه: ای پدر ما که در آسمانی...

بندگردان: ای بره خدا که جهت ما قربانی شدی
قیام کردن و نزد پدر برای ما شفاعت می کنی
باشد که در زخمهای تو شفا یابیم
در زخمهای تو شفا یابیم.

بوسیدن شمايل صليب مسيح

بندگردان: بره مذبوح و بپا خاسته
شبان ما خواهد بود
و ما را به چشمهاي آب حیات هدایت خواهد کرد.

2